DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2018/762

z 8. marca 2018,

ktorým sa stanovujú spoločné bezpečnostné metódy týkajúce sa požiadaviek na systémy riadenia bezpečnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 a ktorým sa zrušujú nariadenia Komisie (EÚ) č. 1158/2010 a (EÚ) č. 1169/2010

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 z 11. mája 2016 o bezpečnosti železníc ([1]), a najmä na jej článok 6 ods. 6,

so zreteľom na odporúčanie ERA-REC-115-REC Železničnej agentúry Európskej únie týkajúce sa revízie spoločných bezpečnostných metód na posudzovanie zhody a spoločných bezpečnostných metód dohľadu, ktoré bolo predložené Komisii 9. marca 2017,

keďže:

(1) V spoločných bezpečnostných metódach (CSM) sa opisuje spôsob posudzovania úrovní bezpečnosti a dosiahnutia bezpečnostných cieľov, ako aj dodržania ostatných bezpečnostných požiadaviek.

(2) V súlade s článkom 6 ods. 5 smernice (EÚ) 2016/798 sa CSM musia pravidelne revidovať s prihliadnutím na skúsenosti získané pri ich uplatňovaní a celkový vývoj bezpečnosti železníc, ako aj v záujme všeobecného zachovania bezpečnosti a, ak je to uskutočniteľné, jej neustáleho zvyšovania.

(3) Svojím vykonávacím rozhodnutím z 1. septembra 2016 ([2]) Komisia v súlade s článkom 6 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/798 poverila Železničnú agentúru Európskej únie (ďalej len „agentúra“), aby revidovala nariadenia Komisie (EÚ) č. 1158/2010 ([3]), (EÚ) č. 1169/2010 ([4]) a (EÚ) č. 1077/2012 ([5]). Podľa poverenia Komisie vydala agentúra 9. marca 2017 svoje odporúčanie, ktorého súčasťou bola správa o výsledkoch konzultácií s vnútroštátnymi bezpečnostnými orgánmi, sociálnymi partnermi a používateľmi a správa o posúdení vplyvu zmenených CSM, ktoré sa majú prijať. Komisia preskúmala odporúčanie vydané agentúrou s cieľom overiť, že poverenie bolo splnené, ako sa uvádza v článku 6 ods. 4 smernice (EÚ) 2016/798.

(4) Účelom systému riadenia bezpečnosti je zabezpečiť, aby železničné podniky a manažéri infraštruktúry dosahovali svoje obchodné ciele bezpečným spôsobom. Systém riadenia bezpečnosti je často súčasťou iných systémov riadenia, ktoré slúžia na zvýšenie celkovej výkonnosti organizácie, zníženie nákladov a zároveň na dosiahnutie súčinnosti úsilí na všetkých úrovniach organizácie. Preto sa na funkčné zoskupenie požiadaviek na systém riadenia bezpečnosti uvedených v článku 9 smernice (EÚ) 2016/798 používa spoločný rámec tzv. štruktúry na vysokej úrovni ISO ([6]). Tento rámec takisto uľahčuje železničným podnikom a manažérom infraštruktúry pochopenie a uplatňovanie procesného prístupu pri vývoji, realizácii, udržiavaní a neustálom zlepšovaní ich systémov riadenia bezpečnosti.

(5) Keď sa žiadateľovi vydá jednotné bezpečnostné osvedčenie alebo bezpečnostné povolenie, mal by aj naďalej používať svoj systém riadenia bezpečnosti, ako sa uvádza v článku 9 smernice (EÚ) 2016/798.

(6) Ústrednú úlohu pri bezpečnej a efektívnej prevádzke železníc zohráva ľudské správanie. Ak sa dospeje k záveru, že k nehode alebo incidentu prispelo práve ľudské správanie, na toto správanie mohli vplývať organizačné

([1]) Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 102.
([2]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 1. septembra 2016, ktorým sa Železničnej agentúre Európskej únie udeľuje mandát na revíziu spoločných bezpečnostných metód na posudzovanie zhody a spoločnej bezpečnostnej metódy pre vykonávanie dozoru a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie C(2014) 1649 final [C(2016) 5504 final].
([3]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1158/2010 z 9. decembra 2010 o spoločnej bezpečnostnej metóde na posudzovanie zhody s požiadavkami na získanie osvedčení o bezpečnosti železníc (Ú. v. EÚ L 326, 10.12.2010, s. 11).
([4]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1169/2010 z 10. decembra 2010 o spoločnej bezpečnostnej metóde na posudzovanie zhody s požiadavkami na získanie povolenia týkajúceho sa bezpečnosti železníc (Ú. v. EÚ L 327, 11.12.2010, s. 13).
([5]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1077/2012 zo 16. novembra 2012 o spoločnej bezpečnostnej metóde pre vykonávanie dozoru národnými bezpečnostnými orgánmi po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia (Ú. v. EÚ L 320, 17.11.2012, s. 3).
([6]) Smernice ISO/IEC, časť 1, konsolidovaný doplnok 2016, príloha SL, dodatok 2.

faktory, ako je pracovné zaťaženie alebo náplň práce, čo mohlo viesť k zníženiu výkonnosti a zhoršeniu následkov nehody či incidentu. Preto je veľmi dôležité, aby železničné podniky a manažéri infraštruktúry prijali systematický prístup k podpore ľudskej výkonnosti a riadeniu ľudských a organizačných faktorov v rámci systému riadenia bezpečnosti.

(7) Skutočné odhodlanie presadzovať bezpečnosť na všetkých úrovniach organizácie sa odráža v spôsobe, akým je bezpečnosť v organizácii vnímaná, aká hodnota a dôležitosť sa jej pripisuje. Preto je tiež dôležité, aby železničné podniky a manažéri infraštruktúry identifikovali činnosti a spôsoby správania, ktoré môžu formovať pozitívnu kultúru bezpečnosti, a aby prostredníctvom svojich systémov riadenia bezpečnosti podporovali túto kultúru vzájomnej dôvery, spoľahlivosti a učenia, v rámci ktorej sa zamestnanci nabádajú, aby prispievali k rozvoju bezpečnosti nahlasovaním nebezpečných situácií a poskytovaním informácií súvisiacich s bezpečnosťou.

(8) V systémoch riadenia bezpečnosti by sa mala brať do úvahy skutočnosť, že na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov zamestnaných vo výstavbe, prevádzke a údržbe železníc sa plne uplatňuje smernica Rady 89/391/EHS ([1]) a súvisiace samostatné smernice. Nevyplývajú z toho žiadne ďalšie povinnosti ani úlohy pre vydávajúce orgány, ktoré musia skontrolovať len to, či žiadateľ o jednotné bezpečnostné osvedčenie alebo bezpečnostné povolenie vzal do úvahy ohrozenia bezpečnosti a zdravia. Zodpovednosť za kontrolu súladu so smernicou 89/391/EHS môže byť aj naďalej zverená iným príslušným orgánom, ktoré určia členské štáty.

(9) Systém riadenia bezpečnosti by mal v prípade potreby zohľadniť možné ďalšie riziká vyplývajúce z prepravy nebezpečného tovaru po železnici, a teda by sa v ňom mala brať do úvahy aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES ([2]).

(10) Nariadenia (EÚ) č. 1158/2010 a (EÚ) č. 1169/2010 sa stanú zastaranými, a preto by sa mali nahradiť týmto nariadením.

(11) Pokiaľ ide o bezpečnostné osvedčenia, z článku 10 ods. 15 smernice (EÚ) 2016/798 vyplýva, že v nadväznosti na podstatné zmeny v regulačnom rámci pre oblasť bezpečnosti môžu vnútroštátne bezpečnostné orgány požadovať ich revíziu. Aj keď sú zmeny zavedené v článku 9 smernice (EÚ) 2016/798 a v tomto nariadení relevantné a dôležité, nie sú podstatné. Na bezpečnostné osvedčenia vydané v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES ([3]) by sa preto až do skončenia ich platnosti malo uplatňovať nariadenie (EÚ) č. 1158/2010. Z toho istého dôvodu je takisto potrebné odložiť zrušenie nariadenia (EÚ) č. 1158/2010 až do konca posledného dňa obdobia, počas ktorého ho ešte môžu uplatňovať vnútroštátne bezpečnostné orgány na účely dozoru. Existujúce bezpečnostné osvedčenia okrem toho v súlade so smernicou (EÚ) 2016/798 aj naďalej podliehajú smernici 2004/49/ES, na ktorej sa nariadenie (EÚ) č. 1158/2010 zakladá.

(12) Pokiaľ ide o bezpečnostné povolenia, z článku 12 ods. 2 druhého pododseku smernice (EÚ) 2016/798 vyplýva, že v nadväznosti na podstatné zmeny v regulačnom rámci pre oblasť bezpečnosti môžu vnútroštátne bezpečnostné orgány požadovať ich revíziu. Aj keď sú zmeny zavedené v článku 9 smernice (EÚ) 2016/798 a v tomto nariadení relevantné a dôležité, nie sú podstatné. Na bezpečnostné povolenia vydané v súlade so smernicou 2004/49/ES by sa preto až do skončenia ich platnosti malo uplatňovať nariadenie (EÚ) č. 1169/2010. Z toho istého dôvodu je takisto potrebné odložiť zrušenie nariadenia (EÚ) č. 1169/2010 až do konca posledného dňa obdobia, počas ktorého ho ešte môžu uplatňovať vnútroštátne bezpečnostné orgány na účely dozoru,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. V tomto nariadení sa stanovujú spoločné bezpečnostné metódy (common safety methods, ďalej len „CSM“) týkajúce sa požiadaviek na systémy riadenia bezpečnosti železničných podnikov a manažérov infraštruktúry, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. f) smernice (EÚ) 2016/798.

2. Toto nariadenie sa uplatňuje na jednotné bezpečnostné osvedčenia a bezpečnostné povolenia vydané podľa smernice (EÚ) 2016/798.

([1]) Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1).

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/68/ES z 24. septembra 2008 o vnútrozemskej preprave nebezpečného tovaru (Ú. v. EÚ L 260, 30.9.2008, s. 13).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES z 29. apríla 2004 o bezpečnosti železníc Spoločenstva a o zmene a doplnení smernice Rady 95/18/ES o udeľovaní licencií železničným podnikom a smernice 2001/14/ES o prideľovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii (smernica o bezpečnosti železníc) (Ú. v. EÚ L 164, 30.4.2004, s. 44).

Článok 2

Vymedzenie pojmu

Na účely tohto nariadenia je „orgán bezpečnostnej certifikácie“ orgán zodpovedný za vydávanie jednotného bezpečnostného osvedčenia, teda buď agentúra, alebo vnútroštátny bezpečnostný orgán.

Článok 3

Požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti železničných podnikov

Železničné podniky zavedú svoje systémy riadenia bezpečnosti v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe I.

Tieto požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti sa na účely posúdenia žiadostí a dohľadu vzťahujú na jednotné bezpečnostné osvedčenia uvedené v článku 10 smernice (EÚ) 2016/798.

Článok 4

Požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti manažérov infraštruktúry

Manažéri infraštruktúry zavedú svoje systémy riadenia bezpečnosti v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe II.

Tieto požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti sa na účely posúdenia žiadostí a dohľadu vzťahujú na bezpečnostné povolenia uvedené v článku 12 smernice (EÚ) 2016/798.

Článok 5

Zrušenie

Nariadenia (EÚ) č. 1158/2010 a (EÚ) č. 1169/2010 sa zrušujú s účinnosťou od 16. júna 2025.

Článok 6

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 16. júna 2019 v členských štátoch, ktoré nepredložili agentúre a Komisii oznámenie v súlade s článkom 33 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/798. Od 16. júna 2020 sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. marca 2018

Za Komisiu

predseda

Jean-Claude JUNCKER

PRÍLOHA I

Požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti železničných podnikov

1. SÚVISLOSTI ORGANIZÁCIE

1.1. **Organizácia musí:**

a) opísať druh, rozsah a oblasť svojich činností;

b) identifikovať závažné bezpečnostné riziká, ktoré prinášajú jej železničné činnosti bez ohľadu na to, či ich vykonáva samotná organizácia alebo dodávatelia, partneri alebo poskytovatelia pod jej kontrolou;

c) identifikovať zainteresované strany (napr. regulačné orgány, orgány, manažéri infraštruktúry, dodávatelia, poskytovatelia, partneri) vrátane strán mimo železničného systému, ktoré sú relevantné pre systém riadenia bezpečnosti;

d) identifikovať a zachovávať právne a iné požiadavky zainteresovaných strán uvedených v písmene c) týkajúce sa bezpečnosti;

e) zabezpečiť, aby pri vývoji, zavádzaní a udržiavaní systému riadenia bezpečnosti boli zohľadnené požiadavky uvedené v písmene d);

f) opísať rozsah pôsobnosti systému riadenia bezpečnosti a pritom uviesť, ktoré časti činnosti sú alebo nie sú zahrnuté do rozsahu jeho pôsobnosti, a zohľadniť požiadavky uvedené v písmene d).

2. VODCOVSTVO

2.1. **Vodcovstvo a záväzok**

2.1.1. Vrcholový manažment musí preukázať vodcovstvo a záväzok vytvoriť, implementovať, udržiavať a sústavne zlepšovať systém riadenia bezpečnosti, a to tým, že:

a) prevezme celkovú povinnosť zodpovedať sa a zodpovednosť za bezpečnosť;

b) svojou činnosťou a svojimi vzťahmi so zamestnancami a dodávateľmi zabezpečí, aby sa manažment na rôznych stupňoch organizácie zaviazal k bezpečnosti;

c) zabezpečí, aby boli stanovené a pochopené bezpečnostné ciele a bezpečnostná politika a aby boli v súlade so strategickým riadením organizácie;

d) zabezpečí integráciu požiadaviek systému riadenia bezpečnosti do pracovných procesov organizácie;

e) zabezpečí dostupnosť zdrojov potrebných pre systém riadenia bezpečnosti;

f) zabezpečí, aby systém riadenia bezpečnosti účinne riadil bezpečnostné riziká vychádzajúce z organizácie;

g) motivuje zamestnancov, aby podporovali dodržiavanie požiadaviek systému riadenia bezpečnosti;

h) presadzuje sústavné zlepšovanie systému riadenia bezpečnosti;

i) zabezpečí, aby sa pri identifikovaní a riadení obchodných rizík organizácie brala do úvahy bezpečnosť, a vysvetlí, ako sa rozpozná a vyrieši konflikt medzi bezpečnostnými a inými obchodnými cieľmi;

j) presadzuje pozitívnu kultúru bezpečnosti.

2.2. **Bezpečnostná politika**

2.2.1. Vrcholový manažment vypracuje dokument opisujúci bezpečnostnú politiku organizácie, ktorý:

a) je primeraný druhu organizácie a rozsahu železničných činností;

b) bol schválený riaditeľom organizácie (alebo zástupcom, príp. zástupcami vrcholového manažmentu);

c) sa aktívne vykonáva a bol oznámený a sprístupnený všetkým zamestnancom.

2.2.2. Bezpečnostná politika:

a) musí obsahovať záväzok spĺňať všetky právne a iné požiadavky, ktoré sa týkajú bezpečnosti;

b) musí poskytnúť rámec pre stanovenie bezpečnostných cieľov a hodnotenie výkonnosti organizácie v oblasti bezpečnosti vzhľadom na tieto ciele;

c) musí obsahovať záväzok riadiť bezpečnostné riziká, ktoré vyplývajú z vlastných činností, ako aj tie, ktoré sú spôsobené inými;

d) musí obsahovať záväzok sústavne zlepšovať systém riadenia bezpečnosti;

e) sa musí viesť v súlade s obchodnou stratégiou organizácie a hodnotením jej výkonnosti v oblasti bezpečnosti.

2.3. **Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia**

2.3.1. Na všetkých úrovniach v rámci organizácie sa vymedzia a zdokumentujú zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia zamestnancov, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť (vrátane manažmentu a iných zamestnancov, ktorí sú zapojení do úloh súvisiacich s bezpečnosťou), pridelia sa im a oznámia.

2.3.2. Organizácia zabezpečí, aby zamestnanci, na ktorých boli prenesené zodpovednosti za úlohy súvisiace s bezpečnosťou, mali oprávnenia, kompetencie a primerané zdroje na plnenie svojich úloh bez toho, aby dochádzalo k nepriaznivému ovplyvňovaniu činnosťami iných obchodných funkcií.

2.3.3. Prenos zodpovedností za úlohy súvisiace s bezpečnosťou musí byť zdokumentovaný a oznámený príslušným zamestnancom, ktorí ho musia prijať a pochopiť.

2.3.4. Organizácia opíše priradenie úloh uvedených v bode 2.3.1 k obchodným funkciám v organizácii, prípadne mimo nej (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia).

2.4. **Konzultácie so zamestnancami a inými stranami**

2.4.1. So zamestnancami, ich zástupcami, a ak je to vhodné a relevantné, aj s externými zainteresovanými stranami sa pri vypracúvaní, udržiavaní a zlepšovaní systému riadenia bezpečnosti vedú konzultácie, pokiaľ ide o príslušné časti, za ktoré nesú zodpovednosť, vrátane bezpečnostných aspektov prevádzkových postupov.

2.4.2. Organizácia uľahčí konzultácie so zamestnancami tým, že poskytne metódy a prostriedky na zapojenie zamestnancov, zaznamená ich stanoviská a poskytne k nim spätnú väzbu.

3. PLÁNOVANIE

3.1. **Opatrenia na riešenie rizík**

3.1.1. Posúdenie rizika

3.1.1.1. Organizácia musí:

a) identifikovať a analyzovať všetky prevádzkové, organizačné a technické riziká týkajúce sa druhu, rozsahu a oblasti činností, ktoré vykonáva. Medzi ne patria aj riziká, ktoré sú spôsobené ľudskými a organizačnými faktormi, ako sú pracovná záťaž, náplň práce, únava alebo vhodnosť postupov, ako aj činnosti ostatných zainteresovaných strán (pozri 1. Súvislosti organizácie);

b) vyhodnotiť riziká uvedené v písmene a) pomocou vhodných metód posudzovania rizika;

c) vypracovať a zaviesť bezpečnostné opatrenia a zároveň určiť s nimi súvisiace zodpovednosti (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia);

d) vytvoriť systém na monitorovanie účinnosti bezpečnostných opatrení (pozri 6.1. Monitorovanie);

e) uznať nevyhnutnosť v prípade potreby spolupracovať s ostatnými zainteresovanými stranami (ako sú napr. železničné podniky, manažéri infraštruktúry, výrobcovia, podniky údržby, subjekty zodpovedné za údržbu, držitelia železničných vozidiel, poskytovatelia služieb a obstarávateľské subjekty), pokiaľ ide o spoločné riziká a zavádzanie vhodných bezpečnostných opatrení;

f) oboznamovať s rizikami zamestnancov a zúčastnené externé strany (pozri 4.4. Informácie a komunikácia).

3.1.1.2. Pri posudzovaní rizika organizácia zohľadní potrebu určiť, zabezpečiť a udržiavať bezpečné pracovné prostredie, ktoré je v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, najmä so smernicou 89/391/EHS.

3.1.2. Plánovanie zmien

3.1.2.1. Pred zavedením zmeny (pozri 5.4. Riadenie zmien) musí organizácia identifikovať potenciálne bezpečnostné riziká a vhodné bezpečnostné opatrenia (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) v súlade s procesom riadenia rizika stanoveným v nariadení (EÚ) č. 402/2013 ([1]), pričom zohľadní aj bezpečnostné riziká vyplývajúce zo samotného procesu zmeny.

3.2. **Bezpečnostné ciele a plánovanie**

3.2.1. Na udržanie a podľa možnosti aj na zlepšenie svojej výkonnosti v oblasti bezpečnosti organizácia stanoví bezpečnostné ciele pre príslušné funkcie na príslušných úrovniach.

3.2.2. Bezpečnostné ciele:

a) musia byť v súlade s bezpečnostnou politikou a strategickými cieľmi organizácie (ak sú stanovené);

b) musia reagovať na prioritné riziká, ktoré majú vplyv na výkonnosť organizácie v oblasti bezpečnosti;

c) musia byť merateľné;

d) musia zohľadňovať uplatniteľné právne a iné požiadavky;

e) sa musia preverovať vzhľadom na dosiahnuté výsledky a podľa potreby prehodnocovať;

f) sa musia oznamovať.

3.2.3. Organizácia musí mať plán, resp. plány, v ktorých sa opisuje spôsob, akým svoje bezpečnostné ciele dosiahne.

3.2.4. Organizácia musí opísať stratégiu a plán, resp. plány, ktoré sa používajú na monitorovanie toho, ako sa bezpečnostné ciele dosahujú (pozri 6.1. Monitorovanie).

4. PODPORA

4.1. **Zdroje**

4.1.1. Organizácia zabezpečí zdroje, a to aj kvalifikovaných zamestnancov a efektívne a použiteľné vybavenie, ktoré sú potrebné na vypracovanie, zavedenie, udržiavanie a sústavné zlepšovanie systému riadenia bezpečnosti.

4.2. **Kompetencie**

4.2.1. Systém riadenia kompetencií organizácie musí zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť, mali kompetencie na vykonávanie úloh súvisiacich s bezpečnosťou, za ktoré sú zodpovední (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia), a to aspoň vrátane:

a) identifikácie kompetencií (znalostí, zručností, spôsobov správania a postojov, ktoré nie sú priamo spojené s odbornosťou), ktoré sa vyžadujú na plnenie úloh súvisiacich s bezpečnosťou;

b) zásad výberu (minimálna úroveň vzdelania, duševné a fyzické predpoklady);

c) počiatočnej odbornej prípravy, praxe a kvalifikácie;

d) priebežnej odbornej prípravy a pravidelného zdokonaľovania existujúcich kompetencií;

e) pravidelného hodnotenia kompetencií a kontrol duševnej a fyzickej spôsobilosti s cieľom zabezpečiť priebežné udržiavanie kvalifikácií a zručností;

f) osobitnej odbornej prípravy o príslušných častiach systému riadenia bezpečnosti, aby mohli plniť úlohy súvisiace s bezpečnosťou.

([1]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 402/2013 z 30. apríla 2013 o spoločnej bezpečnostnej metóde hodnotenia a posudzovania rizík, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 352/2009 (Ú. v. EÚ L 121, 3.5.2013, s. 8).

4.2.2. Pre zamestnancov, ktorí vykonávajú úlohy súvisiace s bezpečnosťou, stanoví organizácia program odbornej prípravy podľa bodu 4.2.1 písm. c), d) a f), pričom zabezpečí, aby:

a) sa program odbornej prípravy uskutočňoval podľa zistených požiadaviek na kompetencie a individuálnych potrieb zamestnancov;

b) sa programom odbornej prípravy zaistilo, že zamestnanci budú v prípade potreby môcť pracovať za všetkých prevádzkových podmienok (bežných, mimoriadnych a núdzových);

c) dĺžka odbornej prípravy a periodicita opakovacieho výcviku zodpovedali cieľom odbornej prípravy;

d) sa viedli záznamy pre všetkých zamestnancov (pozri 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

e) sa program odbornej prípravy pravidelne preveroval a podroboval auditu (pozri 6.2. Vnútorný audit) a aby sa v ňom v prípade potreby vykonávali zmeny (pozri 5.4. Riadenie zmien).

4.2.3. Pre zamestnancov, ktorí sa vracajú na pracovisko po nehodách/incidentoch alebo dlhej neprítomnosti v práci, musia byť zavedené opatrenia na opätovné začlenenie do pracovného procesu vrátane poskytnutia ďalšej odbornej prípravy v prípade potreby.

4.3. **Povedomie**

4.3.1. Vrcholový manažment zabezpečí, aby si jeho členovia, ako aj zamestnanci, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť, uvedomovali závažnosť, význam a dôsledky svojich činností a zároveň to, ako prispievajú k správnemu uplatňovaniu a účinnosti systému riadenia bezpečnosti a k dosahovaniu bezpečnostných cieľov (pozri 3.2. Bezpečnostné ciele a plánovanie).

4.4. **Informácie a komunikácia**

4.4.1. Organizácia vymedzí vhodné komunikačné kanály, aby sa zabezpečila výmena informácií súvisiacich s bezpečnosťou medzi rôznymi úrovňami organizácie, ako aj s externými zainteresovanými stranami vrátane dodávateľov, partnerov a poskytovateľov.

4.4.2. Aby sa informácie súvisiace s bezpečnosťou dostali k osobám vydávajúcim stanoviská a rozhodnutia, musí organizácia riadiť identifikáciu, prijímanie, spracovanie, generovanie a šírenie informácií súvisiacich s bezpečnosťou.

4.4.3. Organizácia zabezpečí, aby informácie súvisiace s bezpečnosťou boli:

a) relevantné, úplné a zrozumiteľné pre používateľov, ktorým sú určené;

b) platné;

c) presné;

d) konzistentné;

e) riadené (pozri 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

f) oznámené pred nadobudnutím účinnosti;

g) prijaté a pochopené.

4.5. **Zdokumentované informácie**

4.5.1. Dokumentácia systému riadenia bezpečnosti

4.5.1.1. Musí byť vypracovaný opis systému riadenia bezpečnosti, ktorý obsahuje:

a) identifikáciu a opis procesov a činností týkajúcich sa bezpečnosti železničných činností vrátane úloh súvisiacich s bezpečnosťou a príslušných zodpovedností (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia);

b) vzájomné pôsobenie týchto procesov;

c) postupy alebo iné dokumenty, v ktorých sa opisuje, ako sa tieto procesy vykonávajú;

d) identifikáciu dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, ako aj opis druhu a rozsahu služieb, ktoré poskytujú;

e) identifikáciu zmluvných dohôd a iných obchodných dohôd uzavretých medzi organizáciou a inými stranami uvedenými v písmene d), ktoré sú potrebné na zvládnutie bezpečnostných rizík organizácie a tých, ktoré vyplývajú z využívania dodávateľov;

f) odkazy na zdokumentované informácie požadované podľa tohto nariadenia.

4.5.1.2. Organizácia zabezpečí, aby sa príslušnému vnútroštátnemu bezpečnostnému orgánu (alebo orgánom) v súlade s článkom 9 ods. 6 smernice (EÚ) 2016/798 predkladala výročná správa o bezpečnosti obsahujúca:

a) súhrn rozhodnutí týkajúcich sa úrovne významnosti zmien súvisiacich s bezpečnosťou vrátane prehľadu významných zmien v súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 402/2013;

b) bezpečnostné ciele organizácie na nasledujúci rok, príp. nasledujúce roky a to, ako závažné bezpečnostné riziká vplývajú na stanovenie týchto bezpečnostných cieľov;

c) výsledky vnútorného vyšetrovania nehôd/incidentov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov) a iných monitorovacích činností (pozri 6.1. Monitorovanie, 6.2. Vnútorný audit a 6.3. Manažérske preskúmanie) v súlade s článkom 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1078/2012 ([1]);

d) podrobnosti o dosiahnutom pokroku pri riešení ešte nevykonaných odporúčaní od vnútroštátnych vyšetrovacích orgánov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov);

e) bezpečnostné ukazovatele organizácie stanovené na hodnotenie výkonnosti organizácie v oblasti bezpečnosti (pozri 6.1. Monitorovanie);

f) prípadne závery výročnej správy bezpečnostného poradcu o činnostiach organizácie, ktoré sa vzťahujú na prepravu nebezpečného tovaru ([2]), ako sa uvádza v RID ([3]).

4.5.2. Tvorba a aktualizácia

4.5.2.1. Organizácia zabezpečí, aby sa pri tvorbe a aktualizácii zdokumentovaných informácií týkajúcich sa systému riadenia bezpečnosti použili primerané formáty a médiá.

4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií

4.5.3.1. Organizácia musí riadiť zdokumentované informácie týkajúce sa systému riadenia bezpečnosti, najmä ich uchovávanie, distribúciu a riadenie zmien, aby sa zabezpečila ich dostupnosť, vhodnosť a prípadne ochrana.

4.6. **Integrácia ľudských a organizačných faktorov**

4.6.1. Organizácia musí v rámci systému riadenia bezpečnosti preukázať systematický prístup k integrácii ľudských a organizačných faktorov. Tento prístup musí:

a) zahŕňať rozvoj stratégie a využívanie odborných znalostí a uznávaných metód z oblasti ľudských a organizačných faktorov;

b) riešiť riziká spojené s konštrukciou a používaním vybavenia, úlohami, pracovnými podmienkami a organizačným usporiadaním, pričom musí brať do úvahy ľudské schopnosti, ako aj obmedzenia a vplyvy pôsobiace na ľudskú výkonnosť.

5. PREVÁDZKA

5.1. **Plánovanie a riadenie prevádzkových činností**

5.1.1. Pri plánovaní, vypracovávaní, vykonávaní a preskúmavaní svojich prevádzkových procesov organizácia zaistí, aby sa počas prevádzky:

a) uplatňovali kritériá prijateľnosti rizík a bezpečnostné opatrenia (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika);

([1]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1078/2012 zo 16. novembra 2012 o spoločnej bezpečnostnej metóde monitorovania vykonávaného železničnými podnikmi, manažérmi infraštruktúry po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia a subjektmi zodpovednými za údržbu (Ú. v. EÚ L 320, 17.11.2012, s. 8).
([2]) Bod 2.2 dodatku k prílohe I k smernici (EÚ) 2016/798.
([3]) Bod 2.1 dodatku k prílohe I k smernici (EÚ) 2016/798.

b) zabezpečil plán, príp. plány na dosiahnutie bezpečnostných cieľov (pozri 3.2. Bezpečnostné ciele a plánovanie);

c) zbierali informácie na meranie správneho uplatňovania a účinnosti prevádzkových opatrení (pozri 6.1. Monitorovanie).

5.1.2. Organizácia zabezpečí, aby jej prevádzkové opatrenia boli v súlade s bezpečnostnými požiadavkami uplatniteľných technických špecifikácií interoperability a príslušných vnútroštátnych predpisov, ako aj s ďalšími relevantnými požiadavkami (pozri 1. Súvislosti organizácie).

5.1.3. Na riadenie rizík relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) sa musia zohľadniť aspoň tieto skutočnosti:

a) plánovanie existujúcich alebo nových vlakových trás a nových vlakových služieb vrátane zavedenia nových typov vozidiel, potreby prenájmu vozidiel a/alebo najímania zamestnancov od externých strán a výmeny informácií o údržbe určených na prevádzkové účely so subjektmi zodpovednými za údržbu;

b) zostavovanie a uplatňovanie vlakových cestovných poriadkov;

c) príprava vlakov alebo vozidiel pred jazdou vrátane kontrol pred odchodom a zostavenia vlaku;

d) prevádzka vlakov alebo pohyb vozidiel za rôznych prevádzkových podmienok (bežných, mimoriadnych a núdzových);

e) prispôsobenie prevádzky požiadavkám na presun z prevádzky a oznamovanie navrátenia do prevádzky subjektmi zodpovednými za údržbu;

f) povolenia na pohyb vozidiel;

g) použiteľnosť rozhraní v kabínach rušňovodiča a vlakových riadiacich strediskách a so zariadeniami, ktoré používa personál údržby.

5.1.4. S cieľom riadiť rozdelenie zodpovedností relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností organizácia určí zodpovednosť za koordináciu a riadenie bezpečnej prevádzky vlakov a pohybov vozidiel a vymedzí pridelenie relevantných úloh, ktoré majú vplyv na bezpečné poskytovanie všetkých služieb, príslušným zamestnancom v rámci organizácie (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia) a prípadne ďalším kvalifikovaným externým stranám (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia).

5.1.5. Na riadenie informácií a komunikácie relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 4.4. Informácie a komunikácia) musia byť príslušní zamestnanci (napr. posádky vlaku) podrobne oboznámení so všetkými osobitnými podmienkami jazdy vrátane relevantných zmien, ktoré môžu spôsobiť nebezpečenstvo, dočasné alebo trvalé prevádzkové obmedzenia (napr. z dôvodu osobitného typu vozidiel alebo osobitných trás), a prípadne aj s podmienkami mimoriadnych zásielok.

5.1.6. Na riadenie kompetencií relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 4.2. Kompetencie) organizácia v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi (pozri 1. Súvislosti organizácie), pokiaľ ide o jej zamestnancov, zabezpečí, aby:

a) sa dodržiavali pokyny organizácie pre odbornú prípravu a jej pracovné pokyny a aby v prípade potreby boli prijaté nápravné opatrenia;

b) sa v prípade očakávaných zmien, ktoré majú vplyv na fungovanie prevádzky alebo na pridelenie úloh, uskutočnila osobitná odborná príprava;

c) sa po nehodách a incidentoch prijali vhodné opatrenia.

5.2. **Správa aktív**

5.2.1. Organizácia musí riadiť bezpečnostné riziká spojené s hmotnými aktívami počas celého ich životného cyklu (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) od návrhu až po likvidáciu a vo všetkých fázach životného cyklu spĺňať požiadavky podmienené ľudskými faktormi.

5.2.2. Organizácia musí:

a) zabezpečiť, aby sa aktíva používali na určený účel, a udržiavať ich v súlade s článkom 14 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/798, ak sa uplatňuje, v bezpečnom prevádzkovom stave a na očakávanej úrovni výkonnosti;

b) spravovať aktíva v bežnej prevádzke a v prevádzke za zhoršených podmienok;

c) čo najskôr odhaliť prípady nedodržiavania prevádzkových požiadaviek pred prevádzkou aktíva alebo počas nej a prípadne uplatniť obmedzenia jeho používania, aby sa zabezpečil bezpečný prevádzkový stav aktíva (pozri 6.1. Monitorovanie).

5.2.3. Organizácia zabezpečí, aby jej mechanizmy správy aktív v prípade potreby spĺňali všetky základné požiadavky stanovené v príslušných technických špecifikáciách interoperability a všetky ostatné relevantné požiadavky (pozri 1. Súvislosti organizácie).

5.2.4. Na riadenie rizík relevantných pre poskytovanie údržby (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) sa musia zohľadniť aspoň tieto skutočnosti:

a) zistenie potreby údržby na udržanie bezpečného prevádzkového stavu aktíva na základe jeho plánovaného a skutočného používania a konštrukčných charakteristík;

b) riadenie presunu aktíva z prevádzky na údržbu v prípade zistenia porúch, alebo ak sa stav aktíva zhorší tak, že nemožno zaručiť bezpečný prevádzkový stav uvedený v písmene a);

c) riadenie návratu aktíva po vykonanej údržbe do prevádzky s prípadnými obmedzeniami používania, aby bol zaručený jeho bezpečný prevádzkový stav;

d) riadenie monitorovacích a meracích zariadení, aby sa zaručilo, že budú použiteľné na určený účel.

5.2.5. Na riadenie informácií a komunikácie relevantných pre bezpečnú správu aktív (pozri 4.4. Informácie a komunikácia) organizácia zohľadní:

a) výmenu relevantných informácií v rámci organizácie alebo s externými subjektmi zodpovednými za údržbu (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia), najmä o poruchách bezpečnostných funkcií, nehodách, incidentoch, ako aj o prípadných obmedzeniach používania aktíva;

b) vysledovateľnosť všetkých potrebných informácií vrátane informácií týkajúcich sa písmena a) (pozri 4.4. Informácie a komunikácia a 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

c) vytvorenie a vedenie záznamov vrátane riadenia zmien, ktoré majú vplyv na bezpečnosť aktív (pozri 5.4. Riadenie zmien).

5.3. **Dodávatelia, partneri a poskytovatelia**

5.3.1. Organizácia musí identifikovať a riadiť bezpečnostné riziká vyplývajúce z externe zabezpečovaných činností vrátane činností alebo spolupráce s dodávateľmi, partnermi a poskytovateľmi.

5.3.2. Na riadenie bezpečnostných rizík uvedených v odseku 5.3.1 organizácia určí kritériá výberu dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, ako aj zmluvné požiadavky, ktoré musia splniť, vrátane:

a) právnych a ďalších požiadaviek týkajúcich sa bezpečnosti (pozri 1. Súvislosti organizácie);

b) úrovne kompetencií potrebnej na vykonanie úloh stanovených v zmluve (pozri 4.2. Kompetencie);

c) zodpovedností za úlohy, ktoré sa majú vykonávať;

d) očakávanej výkonnosti v oblasti bezpečnosti, ktorá sa má počas platnosti zmluvy dodržiavať;

e) povinností týkajúcich sa výmeny informácií súvisiacich s bezpečnosťou (pozri 4.4. Informácie a komunikácia);

f) vysledovateľnosti dokumentov súvisiacich s bezpečnosťou (pozri 4.5. Zdokumentované informácie).

5.3.3. V súlade s postupom stanoveným v článku 3 nariadenia (EÚ) č. 1078/2012 organizácia monitoruje:

a) výkonnosť v oblasti bezpečnosti všetkých činností a operácií dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, aby sa zabezpečilo, že spĺňajú požiadavky uvedené v zmluve;

b) povedomie dodávateľov, partnerov a poskytovateľov o bezpečnostných rizikách, ktoré predstavujú pre prevádzku organizácie.

5.4. **Riadenie zmien**

5.4.1. Na udržanie alebo zlepšenie výkonnosti v oblasti bezpečnosti musí organizácia zavádzať a riadiť zmeny systému riadenia bezpečnosti. Patria k nim rozhodnutia na rôznych stupňoch riadenia zmien a následné preskúmanie bezpečnostných rizík (pozri oddiel 3.1.1. Posúdenie rizika).

5.5. **Riadenie núdzových situácií**

5.5.1. Organizácia identifikuje núdzové situácie a príslušné včasné opatrenia, ktoré sa majú prijať na ich riadenie (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) a na obnovenie bežných prevádzkových podmienok v súlade s nariadením (EÚ) 2015/995 ([1]).

5.5.2. Organizácia zabezpečí, aby v prípade každého identifikovaného druhu núdzovej situácie:

a) bolo možné sa urýchlene obrátiť na záchranné služby;

b) záchranným službám boli poskytnuté všetky relevantné informácie, a to vopred, aby sa pripravili na reakciu v núdzovej situácii, ako aj v čase výskytu núdzovej situácie;

c) bola interne poskytnutá prvá pomoc.

5.5.3. Organizácia musí v súlade s nariadením (EÚ) 2015/995 identifikovať a zdokumentovať úlohy a zodpovednosti všetkých strán.

5.5.4. Pre prípady núdzových situácií musí mať organizácia plány nasadenia, poplachové a informačné plány, ktoré obsahujú opatrenia na:

a) varovanie všetkých zamestnancov, ktorí sú zodpovední za riadenie núdzových situácií;

b) informovanie všetkých strán (napr. manažéra infraštruktúry, dodávateľov, orgánov, záchranných služieb) vrátane pokynov pre cestujúcich v prípade núdzovej situácie;

c) prijatie potrebných rozhodnutí podľa druhu núdzovej situácie.

5.5.5. Organizácia musí opísať, ako boli pridelené zdroje a prostriedky na riadenie núdzových situácií (pozri 4.1. Zdroje) a ako boli stanovené požiadavky na odbornú prípravu (pozri 4.2. Kompetencie).

5.5.6. Núdzové opatrenia sa pravidelne testujú v spolupráci s ostatnými zainteresovanými stranami a v prípade potreby sa aktualizujú.

5.5.7. Organizácia zabezpečí, aby manažér infraštruktúry mohol jednoducho a bezodkladne kontaktovať príslušných zodpovedných zamestnancov s primeranými jazykovými zručnosťami, ktorí mu poskytnú dostatočné informácie.

5.5.8. Organizácia musí mať postup, ako v prípade núdzovej situácie kontaktovať subjekt zodpovedný za údržbu alebo držiteľa železničného vozidla.

6. HODNOTENIE VÝKONNOSTI

6.1. Monitorovanie

6.1.1. V súlade s nariadením (EÚ) č. 1078/2012 musí organizácia vykonávať monitorovanie:

a) na kontrolu správneho uplatňovania a účinnosti všetkých procesov a postupov systému riadenia bezpečnosti vrátane prevádzkových, organizačných a technických bezpečnostných opatrení;

b) na kontrolu správneho uplatňovania systému riadenia bezpečnosti ako celku a toho, či dosahuje očakávané výsledky;

([1]) Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/995 z 8. júna 2015, ktorým sa mení rozhodnutie 2012/757/EÚ o technickej špecifikácii interoperability týkajúcej sa subsystému „prevádzka a riadenie dopravy“ systému železníc v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 165, 30.6.2015, s. 1).

c) na zistenie toho, či systém riadenia bezpečnosti vyhovuje požiadavkám uvedeným v tomto nariadení;

d) na určenie a zavedenie vhodných nápravných opatrení, ako aj na hodnotenie ich účinnosti (pozri 7.2. Sústavné zlepšovanie), ak sa zistí akýkoľvek relevantný prípad nedodržania požiadaviek podľa písmen a), b) a c).

6.1.2. Organizácia pravidelne a na všetkých úrovniach v rámci organizácie monitoruje plnenie úloh súvisiacich s bezpečnosťou a zasiahne, ak sa tieto úlohy riadne neplnia.

6.2. **Vnútorný audit**

6.2.1. Organizácia s cieľom zbierať a analyzovať informácie na účely svojich monitorovacích činností (pozri 6.1. Monitorovanie) nezávislým, nestranným a transparentným spôsobom vykonáva interné audity, pričom táto činnosť zahŕňa:

a) harmonogram plánovaných interných auditov, ktorý sa môže upraviť v závislosti od výsledkov predchádzajúcich auditov a monitorovania výkonnosti;

b) určenie a výber kompetentných audítorov (pozri 4.2. Kompetencie);

c) analýzu a hodnotenie výsledkov auditov;

d) zistenie potreby prijatia nápravných opatrení alebo opatrení na zlepšenie;

e) overenie vykonania a účinnosti týchto opatrení;

f) dokumentáciu realizácie a výsledkov auditov;

g) oznámenie výsledkov auditov vrcholovému manažmentu.

6.3. **Manažérske preskúmanie**

6.3.1. Vrcholový manažment pravidelne preskúmava trvalú primeranosť a účinnosť systému riadenia bezpečnosti, pričom berie do úvahy prinajmenšom:

a) podrobné informácie o dosiahnutom pokroku pri riešení ešte nevykonaných opatrení z predchádzajúcich manažérskych preskúmaní;

b) meniace sa vnútorné a vonkajšie okolnosti (pozri 1. Súvislosti organizácie);

c) výkonnosť organizácie v oblasti bezpečnosti, pokiaľ ide o:

i) dosahovanie jej bezpečnostných cieľov;

ii) výsledky jej monitorovacích činností, ku ktorým patria aj zistenia vnútorného auditu, a interných vyšetrovaní nehôd/incidentov, ako aj stav príslušných prijatých opatrení;

iii) relevantné výsledky činností dohľadu vykonávaných vnútroštátnym bezpečnostným orgánom;

d) odporúčania na zlepšovanie.

6.3.2. Na základe výsledkov manažérskeho preskúmania preberá vrcholový manažment celkovú zodpovednosť za plánovanie a realizáciu potrebných zmien v systéme riadenia bezpečnosti.

7. ZLEPŠOVANIE

7.1. **Poučenie z nehôd a incidentov**

7.1.1. Nehody a incidenty týkajúce sa železničných činností organizácie sa musia:

a) oznamovať, zaznamenávať, vyšetrovať a analyzovať s cieľom určiť ich príčiny;

b) prípadne oznamovať vnútroštátnym orgánom.

7.1.2. Organizácia zabezpečí, aby:

a) sa hodnotili, a ak je to vhodné, vykonali odporúčania vnútroštátneho bezpečnostného orgánu a vnútroštátneho vyšetrovacieho orgánu a odporúčania vyplývajúce z odvetvových/vnútorných vyšetrovaní alebo aby sa ich vykonanie zadalo;

b) sa posúdili a zohľadnili príslušné správy/informácie od iných zainteresovaných strán, ako sú železničné podniky, manažéri infraštruktúry, subjekty zodpovedné za údržbu a držitelia železničných vozidiel.

7.1.3. Organizácia použije informácie vyplývajúce z vyšetrovaní na preskúmanie posúdenia rizika (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika), na získanie poučenia s cieľom zlepšiť bezpečnosť a prípadne na prijatie nápravných opatrení a/alebo opatrení na zlepšenie (pozri 5.4. Riadenie zmien).

7.2. **Sústavné zlepšovanie**

7.2.1. Organizácia sústavne zlepšuje primeranosť a účinnosť svojho systému riadenia bezpečnosti berúc do úvahy rámec stanovený v nariadení (EÚ) č. 1078/2012 a prinajmenšom výsledky týchto činností:

a) monitorovanie (pozri 6.1. Monitorovanie);

b) vnútorný audit (pozri 6.2. Vnútorný audit);

c) manažérske preskúmanie (pozri 6.3. Manažérske preskúmanie);

d) poučenie z nehôd a incidentov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov).

7.2.2. Organizácia v rámci organizačného učenia zabezpečí prostriedky na podnecovanie zamestnancov a ostatných zainteresovaných strán k tomu, aby sa aktívne podieľali na zlepšovaní bezpečnosti.

7.2.3. Organizácia stanoví stratégiu sústavného zlepšovania svojej kultúry bezpečnosti opierajúcu sa o využívanie odborných znalostí a uznávaných metód na identifikáciu problémov so správaním, ktoré ovplyvňujú rôzne časti systému riadenia bezpečnosti, a na zavedenie opatrení na ich riešenie.

PRÍLOHA II

Požiadavky na systémy riadenia bezpečnosti manažérov infraštruktúry

1. SÚVISLOSTI ORGANIZÁCIE

1.1. **Organizácia musí:**

a) opísať charakter a rozsah svojich činností;

b) identifikovať závažné bezpečnostné riziká, ktoré prinášajú jej železničné činnosti bez ohľadu na to, či ich vykonáva samotná organizácia alebo dodávatelia, partneri alebo poskytovatelia pod jej kontrolou;

c) identifikovať zainteresované strany (napr. regulačné orgány, orgány, železničné podniky, manažéri infraštruktúry, dodávatelia, poskytovatelia, partneri) vrátane strán mimo železničného systému, ktoré sú relevantné pre systém riadenia bezpečnosti;

d) identifikovať a zachovávať právne a iné požiadavky zainteresovaných strán uvedených v písmene c) týkajúce sa bezpečnosti;

e) zabezpečiť, aby pri vývoji, zavádzaní a udržiavaní systému riadenia bezpečnosti boli zohľadnené požiadavky uvedené v písmene d);

f) opísať rozsah pôsobnosti systému riadenia bezpečnosti a pritom uviesť, ktoré časti činnosti sú alebo nie sú zahrnuté do rozsahu jeho pôsobnosti, a zohľadniť požiadavky uvedené v písmene d).

1.2. **Na účely tejto prílohy sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:**

a) „charakter“ je v súvislosti so železničnými činnosťami manažérov infraštruktúry charakteristika činnosti podľa jej pôsobnosti, do ktorej patrí návrh a výstavba infraštruktúry, jej údržba, plánovanie dopravy, riadenie a kontrola dopravy, a podľa využívania železničnej infraštruktúry, okrem iného konvenčných a/alebo vysokorýchlostných tratí, na účely, medzi ktoré patrí preprava cestujúcich a/alebo tovaru;

b) „rozsah“ je v súvislosti so železničnými činnosťami manažérov infraštruktúry rozsah charakterizovaný dĺžkou železničnej trate a odhadovanou veľkosťou manažéra infraštruktúry z hľadiska počtu zamestnancov pracujúcich v železničnom odvetví.

2. VODCOVSTVO

2.1. **Vodcovstvo a záväzok**

2.1.1. Vrcholový manažment musí preukázať vodcovstvo a záväzok vytvoriť, implementovať, udržiavať a sústavne zlepšovať systém riadenia bezpečnosti, a to tým, že:

a) prevezme celkovú povinnosť zodpovedať sa a zodpovednosť za bezpečnosť;

b) svojou činnosťou a svojimi vzťahmi so zamestnancami a dodávateľmi zabezpečí, aby sa manažment na rôznych stupňoch organizácie zaviazal k bezpečnosti;

c) zabezpečí, aby boli stanovené a pochopené bezpečnostné ciele a bezpečnostná politika a aby boli v súlade so strategickým riadením organizácie;

d) zabezpečí integráciu požiadaviek systému riadenia bezpečnosti do pracovných procesov organizácie;

e) zabezpečí dostupnosť zdrojov potrebných pre systém riadenia bezpečnosti;

f) zabezpečí, aby systém riadenia bezpečnosti účinne riadil bezpečnostné riziká vychádzajúce z organizácie;

g) motivuje zamestnancov, aby podporovali dodržiavanie požiadaviek systému riadenia bezpečnosti;

h) presadzuje sústavné zlepšovanie systému riadenia bezpečnosti;

i) zabezpečí, aby sa pri identifikovaní a riadení obchodných rizík organizácie brala do úvahy bezpečnosť, a vysvetlí, ako sa rozpozná a vyrieši konflikt medzi bezpečnostnými a inými obchodnými cieľmi;

j) presadzuje pozitívnu kultúru bezpečnosti.

2.2. **Bezpečnostná politika**

2.2.1. Vrcholový manažment vypracuje dokument opisujúci bezpečnostnú politiku organizácie, ktorý:

a) je primeraný charakteru organizácie a rozsahu železničných činností;

b) bol schválený riaditeľom organizácie (alebo zástupcom, príp. zástupcami vrcholového manažmentu);

c) sa aktívne vykonáva a bol oznámený a sprístupnený všetkým zamestnancom.

2.2.2. Bezpečnostná politika:

a) musí obsahovať záväzok spĺňať všetky právne a iné požiadavky, ktoré sa týkajú bezpečnosti;

b) musí poskytnúť rámec pre stanovenie bezpečnostných cieľov a hodnotenie výkonnosti organizácie v oblasti bezpečnosti vzhľadom na tieto ciele;

c) musí obsahovať záväzok riadiť bezpečnostné riziká, ktoré vyplývajú z vlastných činností, ako aj tie, ktoré sú spôsobené inými;

d) musí obsahovať záväzok sústavne zlepšovať systém riadenia bezpečnosti;

e) sa musí viesť v súlade s obchodnou stratégiou organizácie a hodnotením jej výkonnosti v oblasti bezpečnosti.

2.3. **Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia**

2.3.1. Na všetkých úrovniach v rámci organizácie sa vymedzia a zdokumentujú zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia zamestnancov, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť (vrátane manažmentu a iných zamestnancov, ktorí sú zapojení do úloh súvisiacich s bezpečnosťou), pridelia sa im a oznámia.

2.3.2. Organizácia zabezpečí, aby zamestnanci, na ktorých boli prenesené zodpovednosti za úlohy súvisiace s bezpečnosťou, mali oprávnenia, kompetencie a primerané zdroje na plnenie svojich úloh bez toho, aby dochádzalo k nepriaznivému ovplyvňovaniu činnosťami iných obchodných funkcií.

2.3.3. Prenos zodpovedností za úlohy súvisiace s bezpečnosťou musí byť zdokumentovaný a oznámený príslušným zamestnancom, ktorí ho musia prijať a pochopiť.

2.3.4. Organizácia opíše priradenie úloh uvedených v bode 2.3.1 k obchodným funkciám v organizácii, prípadne mimo nej (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia).

2.4. **Konzultácie so zamestnancami a inými stranami**

2.4.1. So zamestnancami, ich zástupcami, a ak je to vhodné a relevantné, aj s externými zainteresovanými stranami, sa pri vypracúvaní, udržiavaní a zlepšovaní systému riadenia bezpečnosti vedú konzultácie, pokiaľ ide o príslušné časti, za ktoré nesú zodpovednosť, vrátane bezpečnostných aspektov prevádzkových postupov.

2.4.2. Organizácia uľahčí konzultácie so zamestnancami tým, že poskytne metódy a prostriedky na zapojenie zamestnancov, zaznamená ich stanoviská a poskytne k nim spätnú väzbu.

3. PLÁNOVANIE

3.1. **Opatrenia na riešenie rizík**

3.1.1. Posúdenie rizika

3.1.1.1. Organizácia musí:

a) identifikovať a analyzovať všetky prevádzkové, organizačné a technické riziká týkajúce sa charakteru a rozsahu činností, ktoré vykonáva. Medzi ne patria aj riziká, ktoré sú spôsobené ľudskými a organizačnými faktormi, ako sú pracovná záťaž, náplň práce, únava alebo vhodnosť postupov, ako aj činnosti ostatných zainteresovaných strán (pozri 1. Súvislosti organizácie);

b) vyhodnotiť riziká uvedené v písmene a) pomocou vhodných metód posudzovania rizika;

c) vypracovať a zaviesť bezpečnostné opatrenia a zároveň určiť s nimi súvisiace zodpovednosti (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia);

d) vytvoriť systém na monitorovanie účinnosti bezpečnostných opatrení (pozri 6.1. Monitorovanie);

e) uznať nevyhnutnosť v prípade potreby spolupracovať s ostatnými zainteresovanými stranami (ako sú napr. železničné podniky, manažéri infraštruktúry, výrobcovia, podniky údržby, subjekty zodpovedné za údržbu, držitelia železničných vozidiel, poskytovatelia služieb a obstarávateľské subjekty), pokiaľ ide o spoločné riziká a zavádzanie vhodných bezpečnostných opatrení;

f) oboznamovať s rizikami zamestnancov a zúčastnené externé strany (pozri 4.4. Informácie a komunikácia).

3.1.1.2. Pri posudzovaní rizika organizácia zohľadní potrebu určiť, zabezpečiť a udržiavať bezpečné pracovné prostredie, ktoré je v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi, najmä so smernicou 89/391/EHS.

3.1.2. Plánovanie zmien

3.1.2.1. Pred zavedením zmeny (pozri 5.4. Riadenie zmien) musí organizácia identifikovať potenciálne bezpečnostné riziká a vhodné bezpečnostné opatrenia (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) v súlade s procesom riadenia rizika stanoveným v nariadení (EÚ) č. 402/2013, pričom zohľadní aj bezpečnostné riziká vyplývajúce zo samotného procesu zmeny.

3.2. **Bezpečnostné ciele a plánovanie**

3.2.1. Na udržanie a podľa možnosti aj na zlepšenie svojej výkonnosti v oblasti bezpečnosti organizácia stanoví bezpečnostné ciele pre príslušné funkcie na príslušných úrovniach.

3.2.2. Bezpečnostné ciele:

a) musia byť v súlade s bezpečnostnou politikou a strategickými cieľmi organizácie (ak sú stanovené);

b) musia reagovať na prioritné riziká, ktoré majú vplyv na výkonnosť organizácie v oblasti bezpečnosti;

c) musia byť merateľné;

d) musia zohľadňovať uplatniteľné právne a iné požiadavky;

e) sa musia preverovať vzhľadom na dosiahnuté výsledky a podľa potreby prehodnocovať;

f) sa musia oznamovať.

3.2.3. Organizácia musí mať plán, resp. plány, v ktorých sa opisuje spôsob, akým svoje bezpečnostné ciele dosiahne.

3.2.4. Organizácia musí opísať stratégiu a plán, resp. plány, ktoré sa používajú na monitorovanie toho, ako sa bezpečnostné ciele dosahujú (pozri 6.1. Monitorovanie).

4. PODPORA

4.1. **Zdroje**

4.1.1. Organizácia zabezpečí zdroje, a to aj kvalifikovaných zamestnancov a efektívne a použiteľné vybavenie, ktoré sú potrebné na vypracovanie, zavedenie, udržiavanie a sústavné zlepšovanie systému riadenia bezpečnosti.

4.2. **Kompetencie**

4.2.1. Systém riadenia kompetencií organizácie musí zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť, mali kompetencie na vykonávanie úloh súvisiacich s bezpečnosťou, za ktoré sú zodpovední (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia), a to aspoň vrátane:

a) identifikácie kompetencií (znalostí, zručností, spôsobov správania a postojov, ktoré nie sú priamo spojené s odbornosťou), ktoré sa vyžadujú na plnenie úloh súvisiacich s bezpečnosťou;

b) zásad výberu (minimálna úroveň vzdelania, duševné a fyzické predpoklady);

c) počiatočnej odbornej prípravy, praxe a kvalifikácie;

d) priebežnej odbornej prípravy a pravidelného zdokonaľovania existujúcich kompetencií;

e) pravidelného hodnotenia kompetencií a kontrol duševnej a fyzickej spôsobilosti s cieľom zabezpečiť priebežné udržiavanie kvalifikácií a zručností;

f) osobitnej odbornej prípravy o príslušných častiach systému riadenia bezpečnosti, aby mohli plniť úlohy súvisiace s bezpečnosťou.

4.2.2. Pre zamestnancov, ktorí vykonávajú úlohy súvisiace s bezpečnosťou, stanoví organizácia program odbornej prípravy podľa bodu 4.2.1 písm. c), d) a f), pričom zabezpečí, aby:

a) sa program odbornej prípravy uskutočňoval podľa zistených požiadaviek na kompetencie a individuálnych potrieb zamestnancov;

b) sa programom odbornej prípravy zaistilo, že zamestnanci budú v prípade potreby môcť pracovať za všetkých prevádzkových podmienok (bežných, mimoriadnych a núdzových);

c) dĺžka odbornej prípravy a periodicita opakovacieho výcviku zodpovedali cieľom odbornej prípravy;

d) sa viedli záznamy pre všetkých zamestnancov (pozri 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

e) sa program odbornej prípravy pravidelne preveroval a podroboval auditu (pozri 6.2. Vnútorný audit) a aby sa v ňom v prípade potreby vykonávali zmeny (pozri 5.4. Riadenie zmien).

4.2.3. Pre zamestnancov, ktorí sa vracajú na pracovisko po nehodách/incidentoch alebo dlhej neprítomnosti v práci, musia byť zavedené opatrenia na opätovné začlenenie do pracovného procesu vrátane poskytnutia ďalšej odbornej prípravy v prípade potreby.

4.3. **Povedomie**

4.3.1. Vrcholový manažment zabezpečí, aby si jeho členovia, ako aj zamestnanci, ktorých úlohy majú vplyv na bezpečnosť, uvedomovali závažnosť, význam a dôsledky svojich činností a zároveň to, ako prispievajú k správnemu uplatňovaniu a účinnosti systému riadenia bezpečnosti a k dosahovaniu bezpečnostných cieľov (pozri 3.2. Bezpečnostné ciele a plánovanie).

4.4. **Informácie a komunikácia**

4.4.1. Organizácia vymedzí vhodné komunikačné kanály, aby sa zabezpečila výmena informácií súvisiacich s bezpečnosťou medzi rôznymi úrovňami organizácie, ako aj s externými zainteresovanými stranami vrátane dodávateľov, partnerov a poskytovateľov.

4.4.2. Aby sa informácie súvisiace s bezpečnosťou dostali k osobám vydávajúcim stanoviská a rozhodnutia, musí organizácia riadiť identifikáciu, prijímanie, spracovanie, generovanie a šírenie informácií súvisiacich s bezpečnosťou.

4.4.3. Organizácia zabezpečí, aby informácie súvisiace s bezpečnosťou boli:

a) relevantné, úplné a zrozumiteľné pre používateľov, ktorým sú určené;

b) platné;

c) presné;

d) konzistentné;

e) riadené (pozri 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

f) oznámené pred nadobudnutím účinnosti;

g) prijaté a pochopené.

4.5. **Zdokumentované informácie**

4.5.1. Dokumentácia systému riadenia bezpečnosti

4.5.1.1. Musí byť vypracovaný opis systému riadenia bezpečnosti, ktorý obsahuje:

a) identifikáciu a opis procesov a činností týkajúcich sa bezpečnosti železničných činností vrátane úloh súvisiacich s bezpečnosťou a príslušných zodpovedností (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia);

b) vzájomné pôsobenie týchto procesov;

c) postupy alebo iné dokumenty, v ktorých sa opisuje, ako sa tieto procesy vykonávajú;

d) identifikáciu dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, ako aj opis druhu a rozsahu služieb, ktoré poskytujú;

e) identifikáciu zmluvných dohôd a iných obchodných dohôd uzavretých medzi organizáciou a inými stranami uvedenými v písmene d), ktoré sú potrebné na zvládnutie bezpečnostných rizík organizácie a tých, ktoré vyplývajú z využívania dodávateľov;

f) odkazy na zdokumentované informácie požadované podľa tohto nariadenia.

4.5.1.2. Organizácia zabezpečí, aby sa príslušnému vnútroštátnemu bezpečnostnému orgánu (alebo orgánom) v súlade s článkom 9 ods. 6 smernice (EÚ) 2016/798 predkladala výročná správa o bezpečnosti obsahujúca:

a) súhrn rozhodnutí týkajúcich sa úrovne významnosti zmien súvisiacich s bezpečnosťou vrátane prehľadu významných zmien v súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 402/2013;

b) bezpečnostné ciele organizácie na nasledujúci rok, príp. nasledujúce roky a to, ako závažné bezpečnostné riziká vplývajú na stanovenie týchto bezpečnostných cieľov;

c) výsledky vnútorného vyšetrovania nehôd/incidentov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov) a iných monitorovacích činností (pozri 6.1. Monitorovanie, 6.2. Vnútorný audit a 6.3. Manažérske preskúmanie) v súlade s článkom 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1078/2012;

d) podrobnosti o dosiahnutom pokroku pri riešení ešte nevykonaných odporúčaní od vnútroštátnych vyšetrovacích orgánov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov);

e) bezpečnostné ukazovatele organizácie stanovené na hodnotenie výkonnosti organizácie v oblasti bezpečnosti (pozri 6.1. Monitorovanie);

f) prípadne závery výročnej správy bezpečnostného poradcu o činnostiach organizácie, ktoré sa vzťahujú na prepravu nebezpečného tovaru ([1]), ako sa uvádza v RID ([2]).

4.5.2. Tvorba a aktualizácia

4.5.2.1. Organizácia zabezpečí, aby sa pri tvorbe a aktualizácii zdokumentovaných informácií týkajúcich sa systému riadenia bezpečnosti použili primerané formáty a médiá.

4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií

4.5.3.1. Organizácia musí riadiť zdokumentované informácie týkajúce sa systému riadenia bezpečnosti, najmä ich uchovávanie, distribúciu a riadenie zmien, aby sa zabezpečila ich dostupnosť, vhodnosť a prípadne ochrana.

4.6. **Integrácia ľudských a organizačných faktorov**

4.6.1. Organizácia musí v rámci systému riadenia bezpečnosti preukázať systematický prístup k integrácii ľudských a organizačných faktorov. Tento prístup musí:

a) zahŕňať rozvoj stratégie a využívanie odborných znalostí a uznávaných metód z oblasti ľudských a organizačných faktorov;

b) riešiť riziká spojené s konštrukciou a používaním vybavenia, úlohami, pracovnými podmienkami a organizačným usporiadaním, pričom musí brať do úvahy ľudské schopnosti, ako aj obmedzenia a vplyvy pôsobiace na ľudskú výkonnosť.

5. PREVÁDZKA

5.1. **Plánovanie a riadenie prevádzkových činností**

5.1.1. Pri plánovaní, vypracovávaní, vykonávaní a preskúmavaní svojich prevádzkových procesov organizácia zaistí, aby sa počas prevádzky:

a) uplatňovali kritériá prijateľnosti rizík a bezpečnostné opatrenia (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika);

([1]) Bod 2.2 dodatku k prílohe I k smernici (EÚ) 2016/798.
([2]) Bod 2.1 dodatku k prílohe I k smernici (EÚ) 2016/798.

b) zabezpečil plán, príp. plány na dosiahnutie bezpečnostných cieľov (pozri 3.2. Bezpečnostné ciele a plánovanie);

c) zbierali informácie na meranie správneho uplatňovania a účinnosti prevádzkových opatrení (pozri 6.1. Monitorovanie).

5.1.2. Organizácia zabezpečí, aby jej prevádzkové opatrenia boli v súlade s bezpečnostnými požiadavkami uplatniteľných technických špecifikácií interoperability a príslušných vnútroštátnych predpisov, ako aj s ďalšími relevantnými požiadavkami (pozri 1. Súvislosti organizácie).

5.1.3. Na riadenie rizík relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) sa musia zohľadniť aspoň tieto skutočnosti:

a) určenie bezpečných hraníc dopravy pre plánovanie a riadenie dopravy založené na konštrukčných vlastnostiach infraštruktúry;

b) plánovanie dopravy vrátane zostavovania cestovných poriadkov a prideľovania vlakových trás;

c) riadenie dopravy v reálnom čase v bežnej prevádzke a v prevádzke za zhoršených podmienok s uplatňovaním dopravných obmedzení používania a riadenia narušení dopravy;

d) stanovenie podmienok pre mimoriadne zásielky.

5.1.4. S cieľom riadiť rozdelenie zodpovedností relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností organizácia určí zodpovednosť za plánovanie a prevádzku železničnej siete a vymedzí pridelenie relevantných úloh, ktoré majú vplyv na bezpečné poskytovanie všetkých služieb, príslušným zamestnancom v rámci organizácie (pozri 2.3. Organizačné úlohy, zodpovednosti, povinnosť zodpovedať sa a oprávnenia) a prípadne ďalším kvalifikovaným externým stranám (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia).

5.1.5. Na riadenie informácií a komunikácie relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 4.4. Informácie a komunikácia) musia byť príslušní zamestnanci (napr. signalisti) oboznámení s osobitnými požiadavkami na vedenie trás vlakov a pohyb vozidiel vrátane relevantných zmien, ktoré môžu spôsobiť nebezpečenstvo, dočasné alebo trvalé prevádzkové obmedzenia (napr. z dôvodu údržby trate), a prípadne aj s podmienkami mimoriadnych zásielok.

5.1.6. Na riadenie kompetencií relevantných pre bezpečnosť prevádzkových činností (pozri 4.2. Kompetencie) organizácia v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi (pozri 1. Súvislosti organizácie), pokiaľ ide o jej zamestnancov, zabezpečí, aby:

a) sa dodržiavali pokyny organizácie pre odbornú prípravu a jej pracovné pokyny a aby v prípade potreby boli prijaté nápravné opatrenia;

b) sa v prípade očakávaných zmien, ktoré majú vplyv na fungovanie prevádzky alebo na pridelenie úloh, uskutočnila osobitná odborná príprava;

c) sa po nehodách a incidentoch prijali vhodné opatrenia.

5.2. **Správa aktív**

5.2.1. Organizácia musí riadiť bezpečnostné riziká spojené s hmotnými aktívami počas celého ich životného cyklu (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) od návrhu až po likvidáciu a vo všetkých fázach životného cyklu spĺňať požiadavky podmienené ľudskými faktormi.

5.2.2. Organizácia musí:

a) zabezpečiť, aby sa aktíva používali na určený účel, a udržiavať ich v bezpečnom prevádzkovom stave a na očakávanej úrovni výkonnosti;

b) spravovať aktíva v bežnej prevádzke a v prevádzke za zhoršených podmienok;

c) čo najskôr odhaliť prípady nedodržiavania prevádzkových požiadaviek pred prevádzkou aktíva alebo počas nej a prípadne uplatniť obmedzenia jeho používania, aby sa zabezpečil bezpečný prevádzkový stav aktíva (pozri 6.1. Monitorovanie).

5.2.3. Organizácia zabezpečí, aby jej mechanizmy správy aktív v prípade potreby spĺňali všetky základné požiadavky stanovené v príslušných technických špecifikáciách interoperability a všetky ostatné relevantné požiadavky (pozri 1. Súvislosti organizácie).

5.2.4. Na riadenie rizík relevantných pre poskytovanie údržby (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) sa musia zohľadniť aspoň tieto skutočnosti:

a) zistenie potreby údržby na udržanie bezpečného prevádzkového stavu infraštruktúry na základe jej plánovaného a skutočného používania a konštrukčných charakteristík;

b) riadenie presunu aktíva z prevádzky na údržbu v prípade zistenia porúch, alebo ak sa stav aktíva zhorší tak, že nemožno zaručiť bezpečný prevádzkový stav uvedený v písmene a);

c) riadenie návratu aktíva po vykonanej údržbe do prevádzky s prípadnými obmedzeniami používania, aby bol zaručený jeho bezpečný prevádzkový stav;

d) riadenie monitorovacích a meracích zariadení, aby sa zaručilo, že budú použiteľné na určený účel.

5.2.5. Na riadenie informácií a komunikácie relevantných pre bezpečnú správu aktív (pozri 4.4. Informácie a komunikácia) organizácia zohľadní:

a) výmenu relevantných informácií v rámci organizácie alebo s externými subjektmi zodpovednými za údržbu (pozri 5.3. Dodávatelia, partneri a poskytovatelia), najmä o poruchách bezpečnostných funkcií, nehodách, incidentoch, ako aj o prípadných obmedzeniach používania aktíva;

b) vysledovateľnosť všetkých potrebných informácií vrátane informácií týkajúcich sa písmena a) (pozri 4.4. Informácie a komunikácia a 4.5.3. Riadenie zdokumentovaných informácií);

c) vytvorenie a vedenie záznamov vrátane riadenia zmien, ktoré majú vplyv na bezpečnosť aktív (pozri 5.4. Riadenie zmien).

5.3. **Dodávatelia, partneri a poskytovatelia**

5.3.1. Organizácia musí identifikovať a riadiť bezpečnostné riziká vyplývajúce z externe zabezpečovaných činností vrátane činností alebo spolupráce s dodávateľmi, partnermi a poskytovateľmi.

5.3.2. Na riadenie bezpečnostných rizík uvedených v odseku 5.3.1 organizácia určí kritériá výberu dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, ako aj zmluvné požiadavky, ktoré musia splniť, vrátane:

a) právnych a ďalších požiadaviek týkajúcich sa bezpečnosti (pozri 1. Súvislosti organizácie);

b) úrovne kompetencií potrebnej na vykonanie úloh stanovených v zmluve (pozri 4.2. Kompetencie);

c) zodpovedností za úlohy, ktoré sa majú vykonávať;

d) očakávanej výkonnosti v oblasti bezpečnosti, ktorá sa má počas platnosti zmluvy dodržiavať;

e) povinností týkajúcich sa výmeny informácií súvisiacich s bezpečnosťou (pozri 4.4. Informácie a komunikácia);

f) vysledovateľnosti dokumentov súvisiacich s bezpečnosťou (pozri 4.5. Zdokumentované informácie).

5.3.3. V súlade s postupom stanoveným v článku 3 nariadenia (EÚ) č. 1078/2012 organizácia monitoruje:

a) výkonnosť v oblasti bezpečnosti všetkých činností a operácií dodávateľov, partnerov a poskytovateľov, aby sa zabezpečilo, že spĺňajú požiadavky uvedené v zmluve;

b) povedomie dodávateľov, partnerov a poskytovateľov o bezpečnostných rizikách, ktoré predstavujú pre prevádzku organizácie.

5.4. **Riadenie zmien**

5.4.1. Na udržanie alebo zlepšenie výkonnosti v oblasti bezpečnosti musí organizácia zavádzať a riadiť zmeny systému riadenia bezpečnosti. Patria k nim rozhodnutia na rôznych stupňoch riadenia zmien a následné preskúmanie bezpečnostných rizík (pozri oddiel 3.1.1. Posúdenie rizika).

5.5. **Riadenie núdzových situácií**

5.5.1. Organizácia identifikuje núdzové situácie a príslušné včasné opatrenia, ktoré sa majú prijať na ich riadenie (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika) a na obnovenie bežných prevádzkových podmienok v súlade s nariadením (EÚ) 2015/995.

5.5.2. Organizácia zabezpečí, aby v prípade každého identifikovaného druhu núdzovej situácie:

a) bolo možné sa urýchlene obrátiť na záchranné služby;

b) záchranným službám boli poskytnuté všetky relevantné informácie, a to vopred, aby sa pripravili na reakciu v núdzovej situácii, ako aj v čase výskytu núdzovej situácie;

c) bola interne poskytnutá prvá pomoc.

5.5.3. Organizácia musí v súlade s nariadením (EÚ) 2015/995 identifikovať a zdokumentovať úlohy a zodpovednosti všetkých strán.

5.5.4. Pre prípady núdzových situácií musí mať organizácia plány nasadenia, poplachové a informačné plány, ktoré obsahujú opatrenia na:

a) varovanie všetkých zamestnancov, ktorí sú zodpovední za riadenie núdzových situácií;

b) informovanie všetkých strán (napr. železničných podnikov, dodávateľov, orgánov, záchranných služieb) vrátane pokynov pre cestujúcich v prípade núdzovej situácie;

c) prijatie potrebných rozhodnutí podľa druhu núdzovej situácie.

5.5.5. Organizácia musí opísať, ako boli pridelené zdroje a prostriedky na riadenie núdzových situácií (pozri 4.1. Zdroje) a ako boli stanovené požiadavky na odbornú prípravu (pozri 4.2. Kompetencie).

5.5.6. Núdzové opatrenia sa pravidelne testujú v spolupráci s ostatnými zainteresovanými stranami a v prípade potreby sa aktualizujú.

5.5.7. Organizácia koordinuje núdzové plány so všetkými železničnými podnikmi, ktoré pôsobia na jej infraštruktúre, so záchrannými službami, aby sa uľahčil ich rýchly zásah, a so všetkými ďalšími stranami, ktoré by mohli byť účastníkmi núdzovej situácie.

5.5.8. Organizácia má postupy na prípadné urýchlené zastavenie prevádzky a železničnej dopravy a na informovanie všetkých zúčastnených strán o prijatých opatreniach.

5.5.9. V prípade cezhraničnej infraštruktúry musí spolupráca medzi príslušnými manažérmi infraštruktúry uľahčovať nevyhnutnú koordináciu a pripravenosť príslušných záchranných služieb na oboch stranách hranice.

6. HODNOTENIE VÝKONNOSTI

6.1. **Monitorovanie**

6.1.1. V súlade s nariadením (EÚ) č. 1078/2012 musí organizácia vykonávať monitorovanie:

a) na kontrolu správneho uplatňovania a účinnosti všetkých procesov a postupov systému riadenia bezpečnosti vrátane prevádzkových, organizačných a technických bezpečnostných opatrení;

b) na kontrolu správneho uplatňovania systému riadenia bezpečnosti ako celku a toho, či dosahuje očakávané výsledky;

c) na zistenie toho, či systém riadenia bezpečnosti vyhovuje požiadavkám uvedeným v tomto nariadení;

d) na určenie a zavedenie vhodných nápravných opatrení, ako aj na hodnotenie ich účinnosti (pozri 7.2. Sústavné zlepšovanie), ak sa zistí akýkoľvek relevantný prípad nedodržania požiadaviek podľa písmen a), b) a c).

6.1.2. Organizácia pravidelne a na všetkých úrovniach v rámci organizácie monitoruje plnenie úloh súvisiacich s bezpečnosťou a zasiahne, ak sa tieto úlohy riadne neplnia.

6.2. **Vnútorný audit**

6.2.1. Organizácia s cieľom zbierať a analyzovať informácie na účely svojich monitorovacích činností (pozri 6.1. Monitorovanie) nezávislým, nestranným a transparentným spôsobom vykonáva interné audity, pričom táto činnosť zahŕňa:

a) harmonogram plánovaných interných auditov, ktorý sa môže upraviť v závislosti od výsledkov predchádzajúcich auditov a monitorovania výkonnosti;

b) určenie a výber kompetentných audítorov (pozri 4.2. Kompetencie);

c) analýzu a hodnotenie výsledkov auditov;

d) zistenie potreby prijatia nápravných opatrení alebo opatrení na zlepšenie;

e) overenie vykonania a účinnosti týchto opatrení;

f) dokumentáciu realizácie a výsledkov auditov;

g) oznámenie výsledkov auditov vrcholovému manažmentu.

6.3. **Manažérske preskúmanie**

6.3.1. Vrcholový manažment pravidelne preskúmava trvalú primeranosť a účinnosť systému riadenia bezpečnosti, pričom berie do úvahy prinajmenšom:

a) podrobné informácie o dosiahnutom pokroku pri riešení ešte nevykonaných opatrení z predchádzajúcich manažérskych preskúmaní;

b) meniace sa vnútorné a vonkajšie okolnosti (pozri 1. Súvislosti organizácie);

c) výkonnosť organizácie v oblasti bezpečnosti, pokiaľ ide o:

i) dosahovanie jej bezpečnostných cieľov;

ii) výsledky jej monitorovacích činností, ku ktorým patria aj zistenia vnútorného auditu, a interných vyšetrovaní nehôd/incidentov, ako aj stav príslušných prijatých opatrení;

iii) relevantné výsledky činností dohľadu vykonávaných vnútroštátnym bezpečnostným orgánom;

d) odporúčania na zlepšovanie.

6.3.2. Na základe výsledkov manažérskeho preskúmania preberá vrcholový manažment celkovú zodpovednosť za plánovanie a realizáciu potrebných zmien v systéme riadenia bezpečnosti.

7. ZLEPŠOVANIE

7.1. **Poučenie z nehôd a incidentov**

7.1.1. Nehody a incidenty týkajúce sa železničných činností organizácie sa musia:

a) oznamovať, zaznamenávať, vyšetrovať a analyzovať s cieľom určiť ich príčiny;

b) prípadne oznamovať vnútroštátnym orgánom.

7.1.2. Organizácia zabezpečí, aby:

a) sa hodnotili, a ak je to vhodné, vykonali odporúčania vnútroštátneho bezpečnostného orgánu a vnútroštátneho vyšetrovacieho orgánu a odporúčania vyplývajúce z odvetvových/vnútorných vyšetrovaní alebo aby sa ich vykonanie zadalo;

b) sa posúdili a zohľadnili príslušné správy/informácie od iných zainteresovaných strán, ako sú železničné podniky, manažéri infraštruktúry, subjekty zodpovedné za údržbu a držitelia železničných vozidiel.

7.1.3. Organizácia použije informácie vyplývajúce z vyšetrovaní na preskúmanie posúdenia rizika (pozri 3.1.1. Posúdenie rizika), na získanie poučenia s cieľom zlepšiť bezpečnosť a prípadne na prijatie nápravných opatrení a/alebo opatrení na zlepšenie (pozri 5.4. Riadenie zmien).

7.2. **Sústavné zlepšovanie**

7.2.1. Organizácia sústavne zlepšuje primeranosť a účinnosť svojho systému riadenia bezpečnosti berúc do úvahy rámec stanovený v nariadení (EÚ) č. 1078/2012 a prinajmenšom výsledky týchto činností:

a) monitorovanie (pozri 6.1. Monitorovanie);

b) vnútorný audit (pozri 6.2. Vnútorný audit);

c) manažérske preskúmanie (pozri 6.3. Manažérske preskúmanie);

d) poučenie z nehôd a incidentov (pozri 7.1. Poučenie z nehôd a incidentov).

7.2.2. Organizácia v rámci organizačného učenia zabezpečí prostriedky na podnecovanie zamestnancov a ostatných zainteresovaných strán k tomu, aby sa aktívne podieľali na zlepšovaní bezpečnosti.

7.2.3. Organizácia stanoví stratégiu sústavného zlepšovania svojej kultúry bezpečnosti opierajúcu sa o využívanie odborných znalostí a uznávaných metód na identifikáciu problémov so správaním, ktoré ovplyvňujú rôzne časti systému riadenia bezpečnosti, a na zavedenie opatrení na ich riešenie.